

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Răspunsul Germaniei.

Pe când răspunsul monarhiei noastre austro-ungare, dat la nota de pace a Papei, e subscris de Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Carol și e adresat deadreptul Sfinției Sale, Papei: răspunsul Germaniei e subscris de cancelarul german Dr. Michaelis și e adresat cardinalului Gaspari, secretarului de stat al Papei. Vreo deosebire esențială între aceste două răspunsuri nu poate fi descoperită. Și într'unul și în celalalt se dorește pacea și se exprimă aplecarea de a se intra în pertractări de pace, și numai tonul în care e ținut răspunsul german pare a fi cu ceva mai puțin cald decât răspunsul Monarhului nostru, publicat în întregime în numărul trecut al ziarului acestuia. Răspunsul domnului cancelar Michaelis sună astfel:

Domnule Cardinal! Eminența Voastră a binevoit a înainta Maiestății Sale, Impăratului și Regelui, preagrațiosului meu Domn, în 2 a lunii trecute, o declarație a Sfinției Sale, Papei, în care Sfinția Sa, plin de durere asupra pustiirilor războiului mondial, adresează provocare apăsătoare pentru pace, căpeteniilor de stat ale popoarelor purtătoare de război. Maiestatea Sa, Impăratul și Regele, a avut grațiositatea a-mi aduce la cunoștință actul Eminenței Tale și a mă încredința cu trimiterea răspunsului.

Maiestatea Sa de timp mai îndelungat urmărește cu adâncă stimă și cu sinceră grațitudine ostenele Sfinției Sale, ca în spiritul adevăratei imparțialități să ușureze după putință suferințele războiului și să accelereze încheierea dușmăniilor.

Impăratul vede în cel mai nou pas al Sfinției Sale o nouă dovadă de simțire nobilă și umanitară și nutrește dorința vie, ca spre fericirea lumii întregi, apelul Papei să aibă parte de succes. Năzuința Papei Benedict al XV-lea, ca să netezească înțelegerea între popoare, cu atât mai sigur a putut conta la o primire simpatică și la o sprijinire făcută din toată convingerea din partea Maiestății Sale, cu cât Impăratul, dela începutul domniei sale, în aceeași a văzut cea mai înaltă și cea mai sfântă chemare a sa, de a conserva pe seama poporului german și pe seama lumii binecuvântările păcii.

În primul său mesaj de tron, rostit cu ocaziunea deschiderii adunării imperiale germane, în 25 Iunie 1888, a făcut promisiune Impăratul, că iubirea ce o simte față de armata germană și raporturile în cari se află cu ea, nu-l vor duce nici odată la ispita, de a detrage țării binecuvântarea păcii, dacă cumva războiul nu devine pentru noi o necesitate octroată, prin atacarea imperiului, ori a aliaților acestuia. Armata germană are să asigure pe seama noastră pacea, iar dacă aceasta va fi totuși desfăcută, să fie în stare a o eluța cu onoare.

Impăratul a întărit cu fapte promisiunea atunci făcută, în cursul dom-

niei sale binecuvântate de douăzeci și șase de ani, în contra tuturor dușmăniilor și ispitelor. Chiar și în crisa, care a dus la incendiul actual din lume, năzuința Maiestății Sale a fost îndreptată până în momentul ultim într-acolo, ca conflictul să fie aplanat cu mijloace pacifice.

Dupăce războiul a izbucnit în contra dorinței și voinței sale, Impăratul, împreună cu înalții săi aliați, s'a declarat mai întâi în mod solemn gata și aplecat de a intra în pertractări de pace. În dosul Maiestății Sale a stat poporul german, cu voință de pace, gata pentru făptuire.

Germania s'a năzuit să ajungă, în interiorul hotarelor ei, la dezvoltare liberă pe seama bunurilor ei spirituale și materiale, iar în afară de teritoriul imperiului, la emulație neîmpedecată cu națiuni egale în drept și egal stimat. Funcționarea neconturbată a forțelor cari se măsură în mod pacific între olaltă în lume, ar fi dus la cea mai completă desăvârșire a celor mai nobile bunuri omenești. Fatale legături a evenimentelor a rupt în mod brusc la 1914 cursul plin de speranță al dezvoltării și a prefăcut Europa în câmp sângeros de lupte.

Apreciind importanța care compete apelului Sfinției Sale, guvernul imperial nu a întrelăsat examinarea serioasă și conștientioasă a chestiilor cuprinse în el. Dispozițiunile extraordinare, pe cari le-a luat guvernul imperial, în cea mai strânsă coatină cu reprezentanța poporului german, pentru pertractarea chestiilor abordate și pentru darea de răspuns, formează dovada, cât de mult îi zace la inimă, ca în consonanță cu dorințele Sfinției Sale și cu declarația de pace a adunării imperiale din 19 Iulie a. c. să afle pentru pacea dreaptă și durabilă bazele potrivite.

Guvernul imperial salută cu specială simpatie ideea conducătoare a apelului de pace, în care Sfinția Sa în mod clar își manifestă convingerea, că în viitor, în locul puterii materiale a armelor, are să pășască puterea morală a dreptului. Și noi suntem pătrunși de aceea, că corpul bolnav al societății omenești poate fi vindecat numai prin întărirea puterii morale a dreptului. De aici ar urma, după părerea Sfinției Sale, reducerea deodată a puterii armate în toate statele și crearea procedurii obligatoare a judecătorei de arbitru în chestii internaționale de litigiu. Impărtășim concepția Sfinției Sale, ca reguli stabilite și anumite garanții, pentru limitarea deodată și reciprocă a înarmărilor, pe uscat, pe ape și în văzduh, precum și pentru asigurarea comunității și a adevăratei libertăți pe mările deschise — mijloacele, cu privire la cari trebuie să domnească noul spirit, după care se vor regula în viitor raporturile dintre state, — să-și primească exprimare în promisiunile făcute. De aici apoi ar eși fără greutate rezolvată problema, ca divergențele internaționale de păreri să fie aplanate, nu prin punerea

în mișcare a armatelor, ci cu mijloace pacifice, între cari e și procedura judecătorei de arbitru, a cărei eficacitate însemnată, ca creatoare de pace, o recunoaștem în plină măsură, împreună cu Sfinția Sa. Guvernul imperial va sprijini în privința aceasta orice propunere, care se poate uni cu interesele de viață ale imperiului și poporului german. Germania e avizată, în urma situației ei geografice și a trebuințelor ei economice, la comunicația pacifică cu streinătatea învecinată și îndepărtată. Nici un popor nu poate deci să dorească, atât de mult ca cel german, ca în locul urei și luptei generale, să se valorizeze iertarea și spiritul frățesc între popoare.

Când popoarele, conduse de acest spirit, vor recunoaște, în propriul lor interes salutar, că în raporturile dintre olaltă au să accentueze mai mult punctele de vedere cari unesc, decât acelea cari desbină, va succede apoi să se reguleze punct de punct și celelalte chestii de litigiu, ca fiecărui popor să i se dea mulțumitoarele condiții de existență, excludându-se prin aceasta reîntoarcerea catastrofei popoarelor. Numai pe lângă aceste condiții primordiale se poate pune temelia păcii durabile, care va promova noua apropiere spirituală și noua înflorire economică a societății omenești.

Convingerea aceasta serioasă și sinceră ne întărește în credința, că și contrarii noștri vor dori să afle bază potrivită pentru ideea comunicată spre precumpănire din partea Sfinției Sale, pentru ca pe lângă astfel de condițiuni, cari corăspund spiritului de echitate și situației Europei, să se apuce de pregătirea păcii din viitor.

Michaelis.

Adunarea de pace. Duminecă după amiază s'a ținut în reduta din Budapesta marea adunare a romano-catolicilor, despre a cărei program am făcut amintire în numărul trecut. S'au întrunit câteva mii de oameni în salele mari și în galeriile dela redută, în frunte cu dignitarii bisericești și alte persoane de distincție, cu scopul d'a se rosti în chestiunea notei de pace a Vaticanului. Adunarea a deschis o primatela cardinal Csernoch, după care au mai rostit cuvântări contele Iosif Mailáth, și deputații Al. Giesswein și Nicolae Zboray. Toți vorbitorii au accentuat gândirile și principiile moravurilor creștinești, ale păcii și iubirii deapropelui, ale frățietății ce trebuie să stăpânească între oameni. Depeze omagiale s'au trimis din adunare către papa, Benelict XV și către domnitorul Carol IV. Înainte de închiderea ședinței episcopul ardelean, contele Gustav Mailáth, a făcut propunerea, ca adunarea să aducă mulțumiri șefului armatei, comandantului suprem al honvezimei, și comandantului oștirii ardelene, arhiducelui Iosif. Propunerea s'a primit cu mare entuziasm. Primatela, după aceasta, a declarat adunarea închisă. La telegrama omagială Maiestatea Sa a răspuns din Reichenau, mulțumind pentru exprimarea sentimentelor de supuși credincioși din partea catolicilor întruniți în adunarea de pace din Budapesta, cu a căror idee și dorință de pace Maiestatea Sa consimte.

Statul ca formă de viață.

După Rudolf Kjellén, prof. un. în Uppsala (Svedia).
(Urmare).

Dar garanța adevărată și solidă o află principiul de naționalitate, nu în puterea proprie, ci în aceea, că înțâlnindu-se cu altă putere, nu mai puțin prețioasă și însemnată, se unește cu ea. Contracurentul acesta e năzuința statului de a avea conținut viu simbolic. Precum un curent merge dela națiune la stat, — am făcut acum din destul constatarea aceasta, — merge un curent și dela stat îndărăt, la națiune. La cel prim, inițiativa e a națiunii, care vrea să-și idealizeze naționalitatea, în loialitate. La cel din urmă statul conduce, așa, că loialitatea se materializează în naționalitate. Curentul prim e o mișcare în sus, cel din urmă o mișcare în jos. Ambele duc însă la unul și același scop: la stat național, unde poporul și națiunea se află la olaltă, în același cerc (teritor) și sub același scut de stat.

Vedem deci, cum principiul de loialitate, venind pe un drum din dreapta, se lovește de principiul de naționalitate și se varsă în acesta din urmă. Nu profesăm deosebirea finală între națiuni de stat și națiuni culturale (ca Treitsche). Ajunse la scop, se acopăr între olaltă amândouă. Va fi înțeleasă acum largimea și adâncimea necesității, care a pus în vremile noastre lângă olaltă națiuni și state, cari până acuma au bătut în istorie căi desbinate, urmărindu-se chiar unele pe altele? Nu numai națiunea răvnește după spirit, ci și statul caută să aibe — suflet. Pe când națiunea primește dela stat un frâu rațional, ea dă statului viață pulsivă simbolică și unitatea vieții, care nu poate fi lipsită de o formă pământescă de existență, dacă vrea să ajungă să fie personalitate.

În această legătură a ființei naturale a națiunii cu năzuințele raționale ale statului e de aflat ideea modernă de stat, în cea mai mare adâncime a ei. Aci se reoglindează mai limpede și caracterul acestei forme de viață, care nu e bold curat, nu e nici drept abstract, ci un compromis al amândurora. Lumina curată a dreptului se frânge în temperamentul național, ca într'o atmosferă, și numai așa frântă ajunge să-și iee rolul în istorie!

Geopolitica ne-a învățat, că statul modern are să se supună legii individualizării geografice, al cărei ideal e: o țară naturală ca corp. În principiul de naționalitate avem deci dată legea individualizării etnice, care are de scop un popor natural și sufletul acestuia. În intern e una și aceeași năzuință spre natură și spre viața organică. Precum țara naturală, imperiul, are teritorii naturale și granițe naturale, așa are și poporul natural aparținerea sa la olaltă și delimitarea sa față de alte popoare. Și precum statul însuși poate să opereze la formarea independentă a teritoriului său,

tot el poate să contribuie și la formarea naționalității, prin aceea, că o întărește cu loialitatea. Dar în ambele cazuri nu se poate lipsi de forma fundamentală a presupunerilor obiective. În această legătură ne apare mai luminos ca orișicând faptul, că ideea personalității națiunii e tot așa o idee de cucerire a omenimei pentru omenime, ca odineoară aceea a individului.

De năzuințe absolute, după cum s'a spus deja și după cum e și de sine înțeles, nu poate să fie vorba. Natura nu are margini, în proporții corecte, la dispoziție, și națiunile încă nu se află sortate și sigure pe picioare, bunăoară ca obiectele din vreo colecțiune de minerale, așezate în dulapuri. Ele sunt până la un grad oarecare corpuri elastice, pe unele locuri încă neterminate (Macedonia), și pot să și schimbe locul și în mod voluntar, ori prin evacuarea statului, putându-se în felul acesta îndrepta și hotarele rele naționale, cum s'a făcut prin inundarea turcilor din teritoriile pierdute în peninsula balcanică. Și la nici un caz nu e în mod necondiționat necesar și folositor, să fie astfel de hotare absolut curate. Dar că dezvoltarea merge în direcția astorfel de întăriri relative cu privire la țară și popor, putem să vedem chiar și din faptul, că Europa de vest, care are statele cele mai mature, are și națiunile cele mai curate. Numai acolo, socotind aici și statele scandinave, avem state curate naționale, cu unități de peste 90%. Și cu toate, că politica a dus și acolo, că în Belgia și Elveția, precum și în Alsața și Lorena, în zona de frecare dintre rase, s'a procedat la formarea de state poliglote, — maturitatea se arată totuși în aceea, că statele acestea au în interior granițe solide naționale, iar boldul de a se estinde mai departe, împreună cu lupta pentru teritor, care îi urmează, s'a stins. Un testimoniu special de caracteristic dau Evreii, cari în Europa de est sunt orientali nefalsificați, deci națiune proprie, pe când în vest sunt naturalizați de tot, așaziând contopiți în naționalitatea țării respective. (Exemplu: Lord Beaconsfield). În capacitatea potențată de contopire, participarea statului și a culturile la concentrarea curat națională se ridică mult deasupra. Ne gândim fără voe la o lungă căsătorie fericită: Statul și națiunea sunt ca doi soți deveniți bătrâni la oltă și lângă oltă, prefăcându-se într'un întreg personal, — dar presupunerea lor pentru acest scop e originală și vecinica lor diversitate de ființă!

(Va urma).

Impăratul Germaniei în Sibiu.

Orașele ardelenesti, Brașovul și Sibiu, au avut înaltă onoare de a saluta în mijlocul lor pe suveranul Germaniei *Wilhelm II*, puternicul aliat al Maiestății Sale Monarhului nostru Carol.

Deși călătoria se făcuse incognito, poporațiunea Sibiului și-a ținut de datorie să arboreze standarde la toate clădirile din străzile, pe unde avea să treacă automobilul împărătesc.

Marti, în 25 Septembrie n., la orele 7 și 45 minute dimineața a intrat în gara sibiuană trenul de curte, care aducea dela Brașov peste Făgăraș pe Altea Sa imperială și regală, general-colonelul *Arhiducele Iosif*. În același tren a venit și general-majorul *Seeckt*, fostul șef dela statul maior al feldmareșalului *Mackensen*. Altea Sa a fost întâmpinat la gară de autoritățile militare și civile, conduse de Excelența Sa generalul de infanterie *Njegovan*, de comitele suprem *Walbaum*, vice-comitele *Fabritius*, primarul *Dörr* ș. a.

Având să aștepte sosirea împăratului *Wilhelm*, Arhiducele Iosif a rămas în gară, în vagonul salon al trenului său.

Cu câteva minute înainte de ora 9 și-a făcut intrarea în gară trenul special de curte al împăratului, care la 11 ore seara plecase dela Brașov peste Copșa spre Sibiu. Coborând din vagon, împăratul *Wilhelm* cu pași repezi s'a apropiat de grupa care îl aștepta, a salutat cu deosebită căldură pe Arhiducele Iosif, schimbând câteva cuvinte și cu celelalte persoane din jurul Arhiducei.

Automobilul cu împăratul *Wilhelm*, care avea de-a stânga pe Altea Sa, a trecut prin străzile *Elisabeta*, a Turnului și *Pemflinger* până în piața *Huet*, unde erau postați în haine naționale săsești, țărani și țărânci din comunele învecinate. În fața bisericii sașilor, înaltul oaspe s'a dat jos din automobil, împreună cu arhiducele și suita lor. I s'au prezentat: episcopul *Teutsch*, comitele suprem, vice-comitele, primarul și alți domni, cu care împăratul a dat mâna în modul cel mai cordial. În biserică a stat împăratul aproape un ceas, și i s'au arătat toate raritățile ce se găsesc în vechiul lăcaș divin al compatrioților noștri.

După aceasta automobilul cu ilustrul oaspe și însoțitorii săi a încunjurat Piața mare și, prin strada *Ciznădiei*, strada *Harteneck* (cu cele 3 turnuri) și strada *Trei Stejari*, a ieșit la drumul de țară spre înălțimile dela *Daja* săsească, unde un ofițer al statului maior a explicat împăratului și arhiducei cum un sfert de oră mersul memorabilei bătălii dela Sibiu, din toamna anului 1916.

Intorși în oraș, au vizitat comuna *Ciznădie*. După vreo 15 minute, petrecute aici, s'a continuat drumul peste *Sadu*, la pasul *Turnul roșu*, până la *Râul Vadului* și în sfârșit peste *Boița*, *Tălmaci* îndărăt la Sibiu, unde au sosit, la gară, după amezii la 2 ore.

La 3 ore d. a. trenul imperial, cu suveranul german, a plecat mai departe. Ceremonii de rămas bun nu s'au făcut.

Câteva minute mai târziu s'a pus în mișcare și trenul de curte, care ducea pe Altea Sa Arhiducele Iosif.

Ștefan Tisza la front.

Se comunică dela Viena: Maiestatea Sa, regele Carol se interesează călduros despre activitatea din campanie a contelui *Ștefan Tisza*, și nu de mult s'a informat la comandantul armatei, unde Ștefan Tisza își face serviciul militar, și a întrebat: Unde sunt corespondenții de război? Și pentru ce nu raportează publicului despre felul, cum trăește și cum își petrece timpul la front un bărbat ca Ștefan Tisza, care în decurs de trei ani a cărmuit cu devotament deosebit soarta țării în război? În urma acestui interes regal, comandantul cartierului general al presei a invitat pe câțiva distinși corespondenți de război, să plece fără amănare la frontul respectiv și în conformitate cu dorința prea înaltă, se descrie fidel activitatea din campanie a fostului prim-ministru. În legătură cu aceasta publicăm știrile de mai jos, scrise în epistola unui ofițer și apărute în presa din capitală:

Colonelul Tisza este acum cu desăvârșire colonelul nostru. Totdeauna îl avem în mijlocul camarazilor. Se interesează de toate și stă în fruntea fiecărei lucrări dând pildă bună. Om absolut fără pretenții, trăește o viață dintre cele mai simple. Sarcini mai grele de obicei le ia asupra sa; serviciile ușurătoare nu le ocupă niciodată pentru sine; dimpotrivă, se năzuiește cu cea mai mare prevenire să vină tutuora în ajutor cu serviciile sale. Acum, după ce văd, ce fel de bărbat și ce fel de om integru este Ștefan Tisza ca militar, acum pot să-mi închipuesc, cum a fost ca ministru președinte al Ungariei: Sentimentul personificat al datoriei și energia gata de faptuire. Noi, ofițerii, îl primim cu stima cea mai mare; soldații regimentului țin la dânsul atât de mult, încât eu n'o pot descrie.

REVISTĂ POLITICĂ.

Italia. Ziarele italiene, care după redeschiderea graniței pot să între earăș în Elveția, aduc știri despre mișcări revoluționare în numeroase orașe italiene. Socialiștii din Milano, Turin, Florența și Neapole avisează în secret pe tovarășii de principii, să fie gata de acțiune revoluționară, în scopul ca soldații Italiei să nu mai sufere o nouă eamnă în tranșee, ci pacea să se încheie fără amănare. Gazetele războinice sfătuiesc publicul, să nu se prea lase răpit de mișcarea socialistă, înainte de biruință finală; dar sfatul acesta al presei nu mai este ținut în terminii violenței de altădată.

La acțiunea de pace. Presa din statele înțelegerii, — sau pe franțuzește ale antantei, — se pronunță cu multă asprime asupra răspunsurilor date la nota papală din partea puterilor centrale. Gazete franceze, engleze și americane află, că răspunsul Germaniei este prea imperialist

și nesincer (!), și că sufere de greșala principală d'a fi lipsit de orice obiectivitate (!).

Este bătător la ochi, că presa engleză, care mai ales trage la îndoeală sinceritatea germanilor, recunoaște fără înconjur buna credință a monarhului Carol, și se exprimă cu oarecare simpatie despre Austro-Ungaria.

*

Rusia. În scurtă vreme situația Rusiei, — cum se crede în cercurile guvernului francez, — se va înrăutăți atât de mult, încât își va forța aliații să facă pace generală; ori dacă nu, Rusia singură va încheia pace separată. Stările rusești, mărturisesc amicii Rusiei, sânt atât de triste, încât aliații nu se mai așteaptă la nici un ajutor dela Petrograd.

După un comunicat al ministrului rusesc de interne, numărul alegătorilor, pentru adunarea constituantă, este cam de 90 milioane de oameni. Cheltuelile electorale se vor urca la 100 milioane de ruble.

Discursul deput. Dr. St. C. Pop, rostit în ședința din 12 Septembrie a dietei.

(Fine).

Dr. Pop: Intreb: Noi, cari pretindem că mergem înainte în democrație și că judecăm în mod liberal, că suntem cu totul europeni în tendințele noastre, ce piedecă avem, ca și noi să procedăm astfel? Intreb pe acele societăți și asociații de patronaj, cari merg pretutindeni și se interesează de soarta fiecărui pungaș, de ce nu pleacă la Cluj sau Oradea-mare? Vă întreb: Pe baza cărei legi sunt închiși minorii lângă bătrâni, spre a pieri acolo? Fiindcă acea ordonanță ministerială nu se poate refera la copii și minori, și nici nu poate permite ca copii de 14—16 ani să stea închiși lângă pușcărișii de rând.

Am ținut de datoria mea a atrage atențiunea Excel. Sale d-lui prim-ministru sine ira et studio asupra acestor fapte. Să nu creadă, că voim să-i facem neplăceri; însă am bătut la atâtea uși și am umblat atâtea drumuri, ca să obținem o îndreptare. Căci aducând aci o îndreptare, face un serviciu, nu numai patriei, ci și omenimei și va face să piară acele puncte de frecare, cari au cauzat atâtea amărăciuni și dureri.

Onor. Deputați! Aceste toate au fost greșelile ministerului Esterházy. Dar acel guvern s'a gândit și la aceea, să aibe și ceva la activul său. A întreprins o ofensivă contra noastră, care culminează în ordonanța lui Apponyi. (Vii aplauze în stânga). Aceasta este o chestie așa de importantă și plină de consecințe, că ar trebui o ședință întreagă spre a o discuta. Nu voi să abuzez de timpul scurt, din considerație pentru noul prim-ministru. Inși țin de datoria mea a reaminti aci, că ministrul a mers în ordonanța sa până acolo, că a cutezat a susține că: Din locuri compe-

FOIȘOARA.

Mortul pe drum.

Spre casa, unde a stricat
Bătaia bucuria,
Azi chipul morții s'a lăsat
Să țină cununia

Cu unul din cei doi feciori,
Rânit în bătălie,
Și mort în țară, — când s'a 'ntors
Schilav dela robie.

L-aduce trenul în sicriu
Inchis pentru vecie,
Să doarmă cu strămoșii lui
Sub coastă 'n morțarie.

Sărmanul tată 'ndurerat
Străjește lângă dânsul,
Din ce s'apropie de sat —
Mai tare-l 'neacă plânsul.

În gară satul adunat —
Femei cernite 'n jele:
Mai jalnică măicuța lui,
Cum plânge între ele.

S'aude trenul duruind
Aproape de hotară,

Puțin — și întră găfâind
În jalea dela gară.

Ce-a fost atunci, și cum l-au dus
La locul de vecie,
Zdrobirea mamei la mormânt
N'o poate nime scrie.

(*Drapelul*).

G. B.

Din toată lumea.

— Săpături nouă la Pompei. — Viitorul teatru. — O bună cafea. — Licitajia unei case renumite. —

Orașele vechi romane, Pompei și Herculaneum, lângă Neapole, îngropate prin marea erupțiune dela anul 79 d. Cr. a Vesuviului, sunt începând din veacul al 18-lea mereu desgropate din ruinele lor.

Lucrări se execută chiar și în anii războiului de acum.

În săptămânile din urmă săpăturile s'au urmat în Pompei pe teritorul, pe care trece strada dell' *Abbondanza* spre Forul roman.

S'au scos la lumină câteva clădiri cu balcon. Faptul este cu atât mai remarcabil, cu cât până acum în Pompei nu se afla decât un singur model de clădire veche romană cu balcon, așa zisa: *Casa del balcone pensile*.

Săpăturile au mai dat la iveală un restaurant mare, împreună cu casa patri-

cianului pompeian Valente Erebius. Pe părțile casei se văd inscripții în culoare roșie; una din inscripții spune, că *Lucrețiu Salius* organizează cu cheltueala sa jocuri de circ, la care iau parte și patruzeci de părechi de gladiatori. Părțile casei lui Valente Erebius mai poartă frescuri, care înfățișază figuri și eroi împrumutați din Iliada lui Homer. Curtea, grădina și sala de mâncare, dela pomenita clădire, se găsesc în bună stare.

*

Celebra spuitoare — *diseuse* — parisiană, *Yvette Guilbert*, care face acum un turneu artistic în America, într'o zi fu întrebată din partea unui ziarist dela New-York: Cum își închipuește ea teatrul și arta dramatică după război? *Yvette* grațioasă a răspuns în următorul mod:

Ostașii întorși dela fronturi, locuitorii tranșeeilor, bărbații luptelor crunte și ai suferințelor lungi, ciungii, ologii, orbii și eroii acestor timpuri mari și vrednice de epopee, — s'ar putea oare ca ei să fie în stare de a se mai împretini cu reprezentațiile obișnuite înainte de război?

Ce plăcere pot să găsească dânsii în micile aventuri amoroase și în măruntele necazuri financiare din piesele dramatice de astăzi? Să-i facem poate să asiste la reprezentații cu episoade războinice? Ce să le dăm?

Mă întreb adese: De unde are să pornească noul curent literar? Care dintre națiunile europene va fi cea dintâi într'a arăta:

Ce fel de înrăurire a produs asupra sa catastrofa marelui război? Care națiune se va desbăra mai întâi de relele sale năravuri și de vechile păcate? Și în sfârșit, în ce țară se va ivi poporul, despre care se va putea zice, că «focul curățitor» l-a făcut mai bun?

În Europa de astăzi nu există individualitate; acum există numai colectivitate. Când însă va sosi pacea: fiecare om se va regăsi cu încetul pe sine.

Cumpăna sufletească a fiecărui om s'ar putea restabili așa, că pe un timp oarecare, ca «transiție», teatrul va relua piesele clasice, în care se slăvesc vitejii, luptele, biruința! Aceasta este, după a mea părere, punctea de împreunare între literatura dramatică de înaintea războiului, și între literatura viitoare, care ar putea să fie — de ce nu? — a unui curent de pronunțat *misticism*.

*

După arheologie și literatură, iată ceva de-ale economiei de casă:

În timpuri de strămătorare, cum sunt cele de astăzi, trebuie să ne gândim la multe lucruri, de care în vreme de pace n'aveam grijă.

Sâmburii de struguri pot înlocui foarte bine cafeaua. N'aveam decât să-i uscăm bine, îngrijind să nu mucezească. Dacă sunt uscați cum se cade, măcinăm sâmburii cât se poate de mărunț. Praful acesta măcinat îl prăjim, până capătă o culoare brună. Când fierbem dintr'însul, îi adăogăm puțin

tente a obținut asemenea date, cari prin constatarea incontestabilă a statistice, aruncă o lumină stranie asupra acelui spirit nepatriotic care domnește în preparandiile de învățători și cu care spirit învățătorii ești din aceste școli molipsesc sufletul sutelor de mii, încă din copilărie. Protestez, cu cea mai mare energie, contra acestei expresiuni. Sutele de mii de români nu sunt molipsiți, ci sunt acolo în șanțuri. E foarte curios, cum a cutezat ministrul a pune acestea pe hârtie și să generalizeze, când se știe, că învățătorii au plecat numai din acele locuri, unde intrase inamicul. (Zgomot și strigăte în stânga: Natural)! Încă nu știm: au fost iei transfugi, sau luați cu ostacii.

Sam. Baranyi: Din nefericire, au mers cu plăcere!

Dr. St. C. Pop. Protestez cu cea mai mare energie contra unei asemenea acuzații, căci ministrul are un organ, prin care poate controla cu eficacitate școlile noastre, într'un așa fel, că o mai mare eficacitate ar fi închiderea școlilor. Niciodată nu s'a făcut excepție în contra vre-unei pedagogii din punct de vedere patriotic. Ministrul a generalizat atunci, căci n'a lipsit absolut nici un învățător din pedagogiile din Arad, Oradea-mare și Caransebeș, când aceste instituții patriotice, au fost ridicate de regele nostru, ca recompensă pentru viteaza purtare a românului cu un secol mai înainte. (Zgomot și strigăte în stânga: La 48! În vremea lui Horia și Cloșca!)

Dr. St. C. Pop: Nu în 1849, ci în 1812 a creat împăratul pedagogia din Arad. (Zgomot în stânga).

Președintele (sună): Vă rog, liniște!

Un glas din stânga: Ce luptă demnă de laudă a fost?

Dep. Dr. St. C. Pop: Dar ministrul merge mai departe și, cum o recunoaște și contele Tisza, a ascuțit foarte mult punctele de ciocnire. Domnul ministru dintr'o trășătură a scos din vigoare legile, cum am să vă dovedesc îndată. Art. XXXVIII. de lege din 1868 dă dreptul de priveghere, dar spune lămurit în ce poate consta privegherea. În executarea acestui drept însă a uitat de § 15, în contra căruia comite așa un serios delict, că ar trebui adus sub acuzare, dacă această Cameră ar aplica serios legea și față de d-sa. (Cetește): »Dacă autoritățile abuzive contra cred n'ei nu-și îndeplinesc datoria nici după cele 3 avertismente, ce sunt a se da din 6 în 6 luni, guvernul are dreptul a închide școala și a crea altă școală în comună». Art. 28 din 1876. § 4 dă statului controlul în cea mai largă măsură. Sunt acolo stabiliți inspectori școlari, cari de peste 40 de ani exercită controlul. Nici învățătorii nu capătă certificat, până ce n'au fost trecuți prin sită în toate privințele de inspector. Intreb pe d-l ministru, ce l-a îndreptățit să împedice deschiderea tuturor preparandiilor, ceea-ce imediat și implicit țintește la nimicirea lor? Dacă asta ține o lună, atunci acela care vrea să dea învățătorii pe fiul său, îl duce în altă parte și instituțiunile rămân fără elevi. Dl ministru n'are nici un drept a face așa ceva. Dar și mai grav este, că vrea să introducă învățătorii și să modifice predarea limbii române. Aci atinge drepturi vechi. Ceeace s'a întâmplat în școli trece peste ori-ce, și în acest timp soldații noștri luptă în șan-

surogat de cafea, pentru a-i da culoarea. Gustul cafelei din sămburi de struguri samănă mult cu al ciocoladei. Este o băutură sănătoasă, ce nu irită.

Sunt oameni, cari s'au învățat atât de mult cu cafeaua din sămburii de struguri, încât o prefer cafelei veritabile.

Anunț oficial, afișat pe poarta dela palatul justiției din Florența, aduce la cunoștința publicului, că la Costa San Giorgio are să se vândă prin licitație publică o casă cu grădină și magazin...

În această casă locuise pe vremuri marele astronom și matematic **Galileo Galilei** (1564—1642), care a susținut că pământul se mișcă în jurul soarelui. Aici, în casa aceasta, și-a scris apărarea sub titlul: Patru dialoguri despre cele două sisteme planetare ale lui Ptolomeu și Copernic. Și tot aici așteptase Galilei sentința incvizității dela Roma, care îl persecutase silindu-l să-și retracteze părerile. La plecarea sa, celebrul bărbat rosti cuvintele memorabile: «Eppur si muove!» (Și totuși se mișcă!)

Într'unul din pereții clădirii se găsește o tablă de marmoră cu inscripția următoare: «Qui ave abito Galileo. — Non sdegno piegarsi alla potenza del genio — la Maestà di Ferdinando II dei Medici». Aici a locuit Galileo; — Maiestatea sa, Ferdinand II de Medici nu s'a rușinat să se închine în fața puterii geniului.

țuri. În timp ce învățătorii pier, sau devin invalizi în luptă, inspectorii umblă cu solgăbirii și cu jandarmii și caută prin protocole și apeluri să îndemne autoritățile comunale bisericești să renunțe la școlile lor. Vă pot spune, că oamenii cari au ținut totdeauna cu guvernul, mi-au mărturisit, că domnește așa o amărăciune între români, cum n'a fost nici odată. (Mișcare în stânga). Cum să suportăm noi, Onor. Cameră, ca pe când fiii, frații și părinții noștri luptă pe front, să se înceapă contra școlilor noastre, fructul unor străduințe seculare și câștigate cu lupte sângeroase, o asemenea campanie de nimicire? (Mișcări în stânga). Această ordonanță, care atinge în mod deschis legea, cade sub grea socoaleă. Presa din țară este de aceeași părere. Acea parte a presei ungare, care judecă liber și nu capătă instrucție de sus, spune că aceasta nu va ajuta la întărirea culturii maghiare, ci va apăta încă și mai mult ura. Eu cunosc trecutul Excelenței Sale d-lui prim-ministru. Am apreciat totdeauna străduințele sale cu cea mai mare cinste. Sunt sigur că știe, că spre suportarea acestor teribile suferințe, pe cari le-a adus războiul peste noi, este nevoie de o conlucrare și în nici un caz nu e nevoie să creiem nouă neîncredere și puncte de ciocnire.

Putem spune aci cu fruntea ridicată, că n'am greșit niciodată în contra acestui principiu. Ne-am silit a ne păstra calmul în patrie în ori-ce împrejurări, și doară am suferit mult și multe bănuiele. De multe ori un vers fără folos pus într'un ziar, sau pe care poate chiar un procuror l-a introdus pe furie, a fost suficient pentru bănuiele și urmărire. Articolele noastre au fost totdeauna de două ori cenzurate cu mare rigoare, și articolele cari au trecut prin această cenzură, puteau ajunge și pe masa Papei dela Roma. (Râsete și strigăte în stânga: Acolo da!)

Am fost silit să spun acestea aci, fiindcă au fost astfel de răni pe pieptul poporului român, cari așteaptă vindecarea urgentă și cred, că guvernul ungar nu se va opune, ca înalta hotărâre și nobilă a Maiestății Sale, care iartă și pe rățaciți, să-și facă drum și spre Ungaria și să vindece de urgență toate relele, pe cari le-am amintit.

Războiul.

24 Septembrie n.

Frontul dela ost. La Baranovici și la Luck artileria rusăscă a desvoltat activitate vie. La Siret și pe înălțimile nordvestice dela Focșani activitate foarte vie artileristică și lupte de teren. Orașul Galaț a fost bombardat cu succes. În Macedonia situația e neschimbată, iar la frontul italian nu s'a întâmplat eveniment mai mare.

Frontul dela vest. În Flandria s'a potențat după amiază focul de artilerie, care spre seară și în cursul nopții a devenit și mai puternic; atac nou englez însă nu a urmat. Apărarea artileristică din partea germanilor s'a făcut cu efect. La St Quentin încă a fost focul mai vivace. Franzezii au bombardat catedrala. Vehement a fost apoi focul la Aisne și în Champagne, unde e armata clironomului german. Franzezii au avut aici perderi mari. La Verdun ziua întreagă a fost focul de artilerie foarte viu și s'a continuat și noaptea. Germanii au nimicit 14 aeroplane dușmane.

25 Septembrie n.

La frontul dela ost pe unele locuri lupte locale, în general însă situația nu s'a schimbat. În Albania și în Macedonia nu a fost eveniment mai însemnat. La frontul italian dușmanul a desvoltat activitate mai puternică artileristică și s'au aflat în plină activitate și aviatorii dușmani.

Frontul dela vest. În Flandria pe unele locuri focul dușman de artilerie a mai scăzut, iar pe alte locuri s'a potențat. Au urmat și atacuri din partea englezilor. La Aisne și în Champagne focul a fost puternic. În ciocnirile avute, germanii au făcut prizonieri. Pe malul ostic al râului Maas trupe germane au intrat în șanțuri franceze, pe cari le-au ținut în posesiune și față de contraatacurile franceze, cari au fost respinse. Asupra capitalei engleze Londra au aruncat bombe cu succes aviatorii germani.

26 Septembrie n.

La frontul ostic, pe la Siret, trupe germane, înaintând până la liniile cele mai din dărât dușmane, au adus cu ele 150 de prizonieri și mai multe mitraliere. La Iakobstadt, Luck și Tarnopol, activitatea artileriei rusești a fost mai vie decât în zilele premergătoare.

Frontul italian. Pe muntele San Gabriele am respins atacuri dușmane. Pe alte locuri trupele noastre au făcut prizonieri. Activitatea aviatorilor italieni a fost foarte

vie. În Macedonia s'a redus activitatea artileriei.

Frontul dela vest. În Flandria foc puternic de artilerie. Dimineața trupele germane au scos pe dușman din teritoriul cucerit înainte cu câteva zile. Englezii au încercat cu patru contraatacuri să-l recucerească, dar atacurile lor le-au respins germanii. Pe alte locuri luptele sunt în curgere. Au atacat și trupele franceze la frontul la care se află armata moștenitorului de tron german, dar fără rezultat. Capitala Angliei, marele oraș Londra, a fost de nou bombardat de nemți.

27 Septembrie n.

Frontul dela ost. La Dünaburg, la Luck și pe la Rădăuț, în Bucovina, focul de artilerie a fost destul de viu. În Albania și în Macedonia nu s'a ivit eveniment mai însemnat. **Frontul italian.** Trupele noastre au nimicit trei aeroplane dușmane. Soldați de ai noștri au intrat în poziții italiene, le-au nimicit și s'au reințors cu prizonieri.

Frontul dela vest. În Flandria lupta s'a continuat ziua întreagă și s'au dat lupte și în cursul nopții. Englezii au atacat cu rădă vehemență și cu forțe puternice artileristice, dar foarte puțin teren au putut cuceri. Pe cele mai multe locuri atacurile lor au fost respinse de germani. Pe linia apărată de armata clironomului german a fost foc mare de artilerie. Germanii au nimicit alte 17 aeroplane dușmane. Orașul Ostende a fost de nou bombardat de dușmani. Patrusprezece morți și 25 grav răniți.

NOUȚĂȚI.

Impăratul Wilhelm în România. Suveranul Germaniei a vizitat câmpurile de luptă dela Buzeu, Râmnicul sărat și Focșani. Aici a văzut împăratul părți din trupele, care în toamna anului 1910 au luat parte la expediția glorioasă prin Ardeal spre România și acum stau la frontul din Moldova. Impăratul Wilhelm a vorbit soldaților germani despre însemnătatea istorică și economică a luptelor de până acum și a terminat zicând, că dacă războiul se continuă, Germania nu poartă vina pentru aceasta.

Publicațiune. Nr. 5501/917. Epitr. Aducem la cunoștința publicului nostru, că Marți în 9 Octombrie, a. c. st. n. la orele 10 a. m. se vor vinde circa 20 bucăți buți de vin, goale, cari aparțin fondului instruct al Arhidiecezei. Vânzarea se face în curtea reședinței arhiepiscopiei din Sibiu: Strada Măcelarilor Nr. 32, celor ce ofer preț mai mare, ori pentru toate buțile deodată, ori pentru vase singurace. Sibiu, 9 Septembrie 1917. *Consistorul Arhidiecezan.*

Dela școlile române din Brașov. Cetiim în G. Tr. că la școlile secundare românești din Brașov, — la gimnaziu și școala reală, — s'au înscris până acum cam 200 de elevi, la școala comercială aproape 100 de elevi. Este mare aglomerație la clasa I. gimnazială, în care din cauza lipsei locale nu s'au putut primi decât 50 elevi ordinari, ceilalți rămân ca privațiști. Duminică 10/23 Septembrie s'a făcut inaugurarea solemnă a anului școlar prin invocarea Duhului sfânt în biserica dela Sf. Nicolae.

Decorat. Domnul locotenent dela regimentul 5 de infanterie, **Grigoriu Verzariu**, a fost decorat din partea Maiestății Sale, Monarhului nostru, cu crucea militară pentru merite purtată pe banda medaliei de vitejie și cu săbii, pentru purtare bravuroasă în fața dușmanului.

La curtea de Argeș. Primul oraș din România la care s'a oprit în drumul său împăratul **Wilhelm**, este Curtea de Argeș. Domitorul Germaniei a vizitat mormântul regelui Carol și al reginei Elisabeta, depunând cununii pe locul de vecinică odihnă al părechii regale române.

Prelungire. Ministrul de honvezi a dat ordonanță, prin care concediile acordate din interese de agricultură până în 30 Septembrie se prelungesc până în 31 Octombrie; ear concediile ce s'au dat până la 31 Oct. se prelungesc până în 30 Noiembrie a. c.

Visul călugărului. Un călugăr franciscan dela Fiume a sărit în zori de zi din pat, deoarece visase, că sânt hoți în biserică. Imbrăcându-se repede s'a coborât îndată în casa Domnului, unde a văzut o fată, care încercă să spargă o lădiță unde erau bani de ai bisericii. Fata, prinsă asupra faptului, a fost dată pe mâna poliției.

Dela Turin la Londra. Aviatori italieni au plecat cu două aeroplane din Turin Luni la orele 9 și jumătate dimineața și la orele trei după amiază au fost în Londra. Au dus și posta cu ei. Drumul l-au făcut peste Alpi, peste Franța și peste canalul la Manche.

Moarte de erou. Stegarul **Feruccio Vio**, fiul primarului din Fiume, în etate de 19 ani, împărțit la aviație, a murit moarte de erou la Pola, unde a fost împușcat de dușmani aeroplanul său.

Femei în serviciul poliției. La Szombathely au intrat în serviciul poliției 12 femei, care n'au altă însărcinare decât să controleze dacă se observă oare prefurările în piață și în prăvălii. Îndată în primele zile femeile polițiste au raportat despre numeroase abuzuri.

Neîncredere. Din Lupeni se anunță: În 21 Septembrie, la amiază, s'a întâmplat o mare explozie în minele de aici: 59 de oameni au fost omorâți, 55 răniți mai mult, sau mai puțin. Maiestatea Sa monarhul a trimis o telegramă de condolență și a cerut raport amănunțit despre catastrofa. Daunele materiale sânt neînsemnate. Minele, în câteva zile, își reîncep lucrarea.

Jos bacșișul! Sub deviza aceasta au pornit chelnerii dela Arad o mișcare pentru a înlătură obiceiul umililor al primirii de bacșiș. Ei cer, ca *patronii* restaurantelor și cafenelelor să-i retribue mai bine, decât până acum. Cererea chelnerilor s'ar putea împlini cu atât mai ușor, cu cât localurile numite fac astăzi profituri enorme.

Exhumările. Cu ziua de 1 Octombrie se permit în general, ca și în anii precedenți, exhumările și transporturile cadavrelor de indivizi militari.

Hymen. **Aurel Romanul**, cand. de preot din Deva și **Carola Cutean** din Cluj, cununăți. 8 Septembrie 1917.

Nu se deschid. Ministrul rusesc al cultelor a dat un comunicat, prin care se anunță, că școlile superioare din Petrograd nu se deschid în anul acesta, cu excepția facultății de medicină.

Poligamie? Unele ziare din Anglia și din Franța, având în vedere lipsa de bărbați ce se va ivi după război, fac serioasa propunere, ca în statele înțelegerii — antantiste — să se introducă *poligamia*, sau cel puțin bigamia, pe un termen oare care, de pildă pe zece ani. După trecerea acestor 10 ani s'ar restabili monogamia obișnuită. Fie bărbații cât de antantisti e întrebare, că oare s'ar putea decide să întrețină, cu toate lucrurile trebuincioase și netrebuincioase, două sau mai multe soții în timpurile moderne ale veacului al 20-lea?

Desveliri? Câteva ziare budapestene duc o luptă aprigă împotriva ministrului de agricultură ungar **Béla Mezőssy** și învinovătesc, că a făcut speculă în dauna intereselor publice; prin urmare nu mai este vrednic să ocupe fotoliul ministerial. În fața acestor acuze ale ziarelor, ministrul Mezőssy declară, că toate documentele aduse împotriva sa sânt falsificări, și că își va lua satisfacție pe calea judecătorei. De altfel se vestește, că ministrul actual de agricultură își va părăsi în curând postul și va fi înlocuit cu Serényi dela ministerul de comerț.

Ziare pentru prizonierii de război. Comanduirea armatei noastre dorește ca prizonierii de război, aflători la noi, să fie orientați asupra întâmplărilor zilnice. Prin urmare li se permite să aboneze ori ce ziare din străinătate sau din țara noastră. Pe seama prizonierilor ruși ministrul de război se îngrijește de redactarea unui ziar special, care apare, sub titlul *Nedelia*, de două ori pe săptămână; administrația acestui ziar se găsește în Viena I. Georg Cochplatz 3. Abonamente la ziarul acesta, a cărui răspândire e de dorit, se primesc la toate oficiile poștale atât dela prizonierii de război, cât și dela alte persoane pe seama acestor prizonieri.

Teatru cinematograf. La *Apollo*, în casa Societății, din strada Schewis, se dau următoarele interesante piese: Sâmbătă în 29 Septembrie, *Din iubire pentru dansa*, dramă în 3 acte; *Wupke în baia de aburi*, comedie în 4 acte. Duminică în 30 Sept. și Luni în 1 Octombrie: *Înimă de mamă*, film senzațional, în primul rol cu artistul din Budapesta Al. Goth. Reprezentațiile se încep la ora 6¹/₂ și 8¹/₂, seara, Duminică și la 4 ore după amiază.

Concurs.

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale române gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

a) La gimnaziu

sunt libere următoarele catedre:

1. Religioasă.
2. Română-Maghiară.
3. Maghiară-Germană.
4. Română-Germană.
5. Istorie-Latină.
6. Istoria naturală-Geografie.
7. Matematică-Fizică.
8. Franceză-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinație.

b) La școala comercială.

1. Istorie-Geografie-Română.
2. Matematică-Aritmetică comercială-Fizică.

c) La școala primară

sunt vacante două posturi de învățători.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, care să dovedească, că și de prezent sunt români de religia greco-orientală.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sunt deplin sănătoși.
4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la Eforie școală de sub administrațiune la Eforie.

Profesorul de religie va fi obligat a propune până la 20 de ore pe săptămână, a îngriji de exhortarea elevilor și a-i instrui eventual și în cântările bisericești, iar înainte de a fi definitivat e dator să între în tagma preoțească.

5. La concursul de religie se va înainta absolutoriul teologic și certificat de calificare preoțească, precum și alte documente de calificare superioară, preferenți fiind concurenții cu studii academice și cu merite deosebite.

6. La concursurile de profesori gimnaziali vor alătura diploma de profesor cerută de Art. de lege XXX. din 1883, sau cel puțin certificat despre examenul fundamental.

7. La concursul pentru școala comercială se va alătura certificat de calificare, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 August 1895 sau altă calificare corăspunzătoare.

8. La posturile de învățători concurenții vor documenta calificarea cu diploma de învățători și cu alte documente recomandatoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru profesori 2400 cor. salariu fundamental, adăsurii cvincenale de câte 200 cor. și indemniz. de cvartir după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salariu corăspunzătoare și la timpul său pensiu.

Învățătorii sunt salariați conform art. de lege XVI. din 1913 și au drept la pensiu dela stat.

Remunerațiunea profesorilor și învățătorilor suplinitori se hotărăște special din caz în caz.

Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sunt arătate în petițiunea de concurs.

Brașov, din ședința Eforiei școalelor centrale române gr.-or. din Brassó-Brașov, ținută la 5/18 Septembrie 1917.

Dr. Eugeniu Meșianu, Arseniu Vlaicu, v.-prezident. secretar.

In atențiunea economilor!

Aduc la cunoștința onoraților economi că, după ce în lipsa de benzină treieratul în multe locuri a întârziat, benzinatul sunt gata să primesc asupra mea însărcinarea de a executa cu mașina mea de treierat (cu putere de 4 cai) atât îmblătitul de grâu, cât și presatul (tescuțul) de paie sau de fân.

Vézi Béla

1—3 (186) Sibiu-Nagyszeben, Burgergasse 17.

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III Brădățel cu filiile Runcșor și Vica, din protopresbiteratul Ilii, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și sunt poftiți, — pe lângă prealabila încunoștințare a subsemnatului — a se prezenta în comună la sf. biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Ilii-murășană, la 27 Iulie 1917.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Ilii în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresb., adm. ppresb.

Nr. 267/917

(182) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Bârcea-mică, tractul Deva, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă, cu restricția §-lui 26 din Regulamentul parohial.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis; reflectanții să se prezinte în parohie, conform Regulamentului, pentru a face cunoștința poporului.

Deva, la 31 August 1917.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Nr. 388/1917.

(184) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător în comuna Valea-Dosului, tractul protopresbiteral Abruđ, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salariul împreună cu acest post este: 800 cor. din repartiție, iar restul pe baza documentelor alesului învățător, se va cere ajutor dela stat și întru cât statul nu ar întregi salariul, învățătorul nu este în drept a pretinde dela comuna bisericească mai mult ca cele 800 coroane.

Relut de grădină 20 coroane și pentru cvartir se va îngriji comuna bisericească.

Alesul învățător, pe lângă prevederea instrucțiunii în școală, e dator să instrueze copiii în cântările bisericești și a-i conduce în Dumineci și sărbători la sf. biserică și a cânta împreună cu ei sf. liturgie.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescise să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul arătat.

Abruđ, 7 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopresbiter.

Un morar

află aplicare imediată la o moară cu motor în comuna Veștem. Doritorii să se adreseze la Augustin Silea, Veștem Nr. 38.

(180) 3—3

S'a pierdut de 8 zile

O bivoliță

de 10 ani, cine știe de ea este rugat a încunoștința pe d-l Nicolae Coman din comuna Cornățel Nr. 95. (Hortobágyfalva).

(183) 2—3

Anunț.

Advocatul Dr. Șerban anunță, că cu ziua de 15 Octombrie st. n. își reia din nou praxa de avocat în Făgăraș. Totodată caută un candidat de avocat, eventual un jude în pensiu, sau chiar și un scriitor, care are deprindere în afacerile advocaționale. Ase adresa de urgență în Făgăraș. 1—5 (187)

A apărut în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane:

B. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Zeificarea succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini Cavalerism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobletea adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor deșmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Muncă. Impărțirea timpului. Statornicia. Impărțite ca să învingeri. Puterea de sus Adas: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, Secretul succesului e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu, exemplar broșat (280 pagini format 8°) cu 220 coroane.

Revanzătorilor se dă un rabat de 20%.

A apărut

în editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineața; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată în coloare roșie și vânată cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comandă de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte cores-punzătoare nu numai pentru trebuințele sufletii, ale ori căruia creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut

în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preaînălțatului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea înalt Preasfințitului Domn Ioan Meșianu, arhidiepiscope al bisericii ortodoxe române din Transilvania, și mitropolit al românilor de religiuina gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucii pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu 20 cor. scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 15 cor. Revanzătorilor se dă rabat 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu:

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisiul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto. Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.